

# Újabb szolgáltatások

Expressz ruhatisztítás — A lakások takarítása

Szegeden ismét új ággal gazdagodott a szolgáltatások száma. Az Univerzál Ktsz október 1-től az eddigi 10 forintos óránkénti vállalási díj helyett 8 forintos óradíjért megkezdte a lakástakarításokat. Az új, olcsóbb szolgáltatás iránt máris igen nagy az érdeklődés. Több előrelátó háziasszony

szerezést kötött a ktsz-szel a rendszeres heti kis-, illetve havi nagytakarításra. A takarítószerelők emberei magukkal viszik a takarításhoz szükséges összes háztartási gépeket, a porszívót, a parkettkefét stb. A háziasszonyok elégedettek a végzett munkával.

A Szegedi Patyolat Vállalatra az elmúlt időszakban ismét sok volt a panasz. A közönség hosszúnak találta a „jó” háromhetes vállalási határidőt. Ezt a „jó” jelzőt azért is érdemes megemlíteni, mert talán az átvétők úgy értékelték, hogy „jó”, ha három hét múlva is meg-

kapja valaki a tisztításra adott ruhaneműt. A vállalat igazgatóságának tájékoztatója szerint

a kitolódott vállalási időt a szokásos őszi csúcsgazdálkodás hozta.

A hűvösebb idő beálltával mindenki egyszerre vitte a tisztítóba ballonját, s egyéb melegebb holmiját. A zsúfoltságot még nehezítette az is, hogy igen sokan a már régebben kitisztított holmit nem vették át, Jelenleg is



rengeteg kitisztított ruha vár gazdára.

Sokan kifogásolták, hogy a Patyolat Vállalat megszűntette a nyáron bevezetett expressz szolgáltatást. A 30 százalékos felárral 3-4 nap alatt elkészített tisztítási forma ugyanis nagyon kedvelt volt a lakosság körében. Ezért most már — miután az őszi csúcsgazdálkodás lezajlott — a vállalat

ismét megkezdte az expressz szolgáltatást.

A fehérnemű-mosásnál a csúcsgazdálkodás ellenére sikerült betartani a 10-12 napos vállalási határidőt. Sőt, külön kérésre még ezt a határidőt is rövidítették. A Patyolat Vállalat igazgatójának tájékoztatója szerint elkészült már az új telephely építési terve, s 1965-ben a nyugati ipar-övezetben megkezdik az új Patyolat üzemház építését. Amint átköltözhetnek a korszerűen felszerelt telephelyre, további új szolgáltatásokat vezetnek be.

# Védelmet kapnak

A tanács segít egy öreg házaspár gondján

A dorozsmai kis házat eladta K. Jóska bácsival a veje. Jóska bácsi valahogy félt a várostól, hogy itt vegyenek másik házat, amelyben majd együtt laknak, ő és a felesége, valamint a lánya, a veje és a kisunokák. A régi ház eladását és az új vételét rábízta a vejére. Rábízta? Fogjuk rá. Az eladott ház árának a felét rögtön kifizették neki, illetve a veje markát ütötte a pénz.

Hadd boldoguljon vele a lányom meg a vejem! — gondolta az öreg —, csak mi ketten, az asszony meg én kapjunk náluk egy kis szobát.

Se pénz, se szeretet

Az öregség szép, hosszú ösztét hétszáz-egynéhány forint nyugdíjból akarta leélni Jóska bácsi, együtt a családdal. Az új házban össze is költöztek. A veje szorított nekik egy kis szobát, ahol meghúzták magukat. Csak hogy az anyósát nem szívlelte a veje, pedig az öregasszony soha egy szalmaszálat sem tett eléje. Jóska bácsin is sebet ütöttek veje durva szavai, amint az kíméletlenül szót, hol a feleségére, hol az anyósára.

A fiatalasszony nem kelhetett az anyja védelmére, mert akkor neki sem volt otthon maradása. Jóska bácsi sajnálta a lányát, mert észrevette, hogy a veje bántalmazza is. Megbánta már százsor, hogy eladta a dorozsmai házat. Hova menjen most öregségére, ha a veje mégis kiszekelrozza őket a kis lakásból?

Védelmet kérj és védelmet vár a III. kerületi tanácsból, ahová bement panaszkozni. — Az eladott ház árának másik felét most esedékes megkapnom az új tulajdo-

nostól. Attól félek, hogy erre a pénzre is ráteszi a kezét a vejem, s aztán üthetem a nyomát kisbottal. Akkor sem pénzem nem lesz, sem szeretet.

S panaszait csöndben mondta, mondogatta Jóska bácsi.

— Van az én vejemnek autója is — újságolta az öreg. — A nyáron mentek Csehszlovákiába. Akkor jó voltam neki, amikor pénzt kért kölcsön az útra. Majd hoz ezt is, azt is, hajtogatja. Bizony én nem láttam se a pénzt, se az ajándékokat.

Szinte elszorult a torka, amikor az unokáiról beszélt.

— Úgy elvadtotta a kisgyerekeket is tőlünk, hogy a szájuk se áll rá a szőlőfára, hogy nagyapám. Ha nem adnék nekik hébe-hóba csokoládét, cukorkát, talán nagyapának sem neveznének, hanem csak Jóska bácsinak szólítanának. Az ügyvéd úr, akihez most panaszkozni mentem, ide küldött magukhoz, a tanácshoz. Azt mondta, hogy itt majd elintézik az én ügyemet, a sérelmeimre orvosságot adnak.

Hiába várt

Láttam az előadó arcán, legszívesebben az öreggel menne, hogy ráncba szedje a vejét, tisztességre, becsületességre tanítsa, csak úgy négy szemközt... Az ügy elintézésének ezt a módját azonban nem lehet választani, hiába háborog az előadóban az ember, akít elborított a mérég.

— Nem baj, Jóska bácsi — mondta —, csak mondjon el szépen sorjában mindent. Nem engedjük, hogy a veje továbbra is kiforgassa va-

gyonkájából. A ház árának a másik felét majd maga kapja kézhez, magát illeti meg, hiszen egy életen át dolgozott érte, hogy öreg korára is fedél legyen a feje fölött.

— Jól van, fiam — sóhajtott fel az öreg —, látom, hogy maga a pártomra kel. Pedig higgyék el, nem szívesen jöttem ide, nem akarom a tanácshoz titáltatni a vejem. Vártam, hogy majd csak megemberli magát... Csak arra kérem magukat, hogy ne mondják meg a vejemnek, hogy itt jártam. Higgye azt, hogy a szomszédok szólnak az érdekemben.

A jogok érvényesítése

S ezzel megnyugodva kicsoszogott a hivatali szobából Jóska bácsi. Ment, abban a tudatban, hogy jó helyen panaszkozta ki magát. S ahogy becsukta maga mögött az ajtót, a hivatalos írás is elkészült arról, hogy Jóska bácsi mellé gyámság rendelnek ki, jogai védelmére.

A mi törvényünk nem túri, hogy a munkában megtört, megöszült öregeket bárki is háborítsa. Ide írhatnánk Jóska bácsi teljes nevét és a vejét is. Ismerősei bizonyára meglepődésnek, Ez azonban nem lenne illdomos, még majd azt hinnék, hogy beleavatkoznak az emberek magánéletébe. Jóska bácsi jogainak védelme azonban túlnő a család keretein, ezért is kell vele foglalkozni. S ezzel nemcsak egy aktív lett több a hivatali dossziében. Egy idős házaspár életét terelik rendes kerékvágásba, ha ezt a vejük a maga jószántából nem tudta megtenni.

E. F.

# MOSZAT AZ ÉTLAPON

A világ biológusainak rendkívül komoly kérdést tettek fel, megfelel-e majd a mezőgazdasági termelés alapvető feladatának: képes lesz-e elegendő táplálékkal ellátni az egész földkerekség valamennyi lakosát. A biológusok azt válaszolták, hogy a tudományágak nagy fejlődésével és a gigantikus műszaki forradalommal párhuzamosan egy hirtelen, szinte forradalmi ugrásnak kell bekövetkeznie a mezőgazdaságban is.

J. D. Bernal professzor azt a nézetét fejezte ki, hogy a mikrobbakkal, akár moszatokkal, erjesztőgombákkal vagy penészgombákkal történő tápláléktermelés lesz az egyik fő útja az állati és emberi táplálkozás kielégítésének. Úgy véli, hogy ez a termelés vitaminokat, antibiotikumokat stb. biztosítana az emberiségnek. A fejlődés igazat ad Bernal professornak; Ivan Málek akadémikus érdeméért Csehszlovákiában már ma fedezni kezdik a fehérjetartalmú takarmányszükséglet nagyobb részét a mikrobás fehérjék, különösen a takarmányelészítő ipari termelésével.

Az egész emberiség számára

Nagy lehetőségek nyílnak a zöld moszatok termelése előtt, amelyeknek egyáltalán nincs szükségük széntartalmú forrásra, mert a levegőben levő széndioxidból élnek és felhasználják a fényenergiát. A Csehszlovák Tudományos Akadémia Mikrobiológiai Intézete mellett Třeboňban kísérleti algológiai laboratóriumot létesítettek, amely jó eredményeket ért el. A kísérleti termelésre a klorofit törzs egyszélű moszatját használták fel, amely egyike az eddig ismeretes 17 ezer moszatfajának.

A moszatkultúrák gyorsan szaporodnak és egy terület-egységre eső termelékenységük öt-tízszer nagyobb mint a hagyományos kultúránévnyeké. A betakarításnál az egész szerves anyag igazi termék, mivel nincs gyökér, szár stb. veszteség.

Kétségtelen tehát, hogy a zöld moszat termelés nemcsak az úrhajósok táplálékát fogja biztosítani, hanem az élelemtermelés és a mezőgazdaság iparosításának egyik további jelentős útja lesz.

Az első moszat-vendéglő

A třeboňi kísérleti algológiai laboratórium dolgozó elhatározták, hogy a náluk termelt vízi moszatokból különféle ételeket fognak kipróbálni. Ezt a feladatot a dél-csehszlovák Táborbán levő Jordán Hotel főszakácsára František Otárá és R. Zámečník technológusra bízta, akik kb. húsz ételre javaslatot dolgoztak ki. Így lett a tábóri Jordán Hotel Európa első éttermi vállalá-

ta, ahol moszattal készült ételek szerepelnek az étlapon. A hotel vendégei az év végén naponta fogyasztják majd ezeket az ételeket.

A moszattal konyhai főzésre por alakban használják, amelyet 12 órán át jégcsék-reányben először vízben, majd tejben, sörben, sőt verumtot moszattal, aszerint, milyen ételfajtákhoz fogják a moszattal felhasználni. A moszattal áztatás útján a háromszorosára nő: 5 deka por 150 gramm vizet, 180 gramm tejet, 170 gramm sört és 250 gramm verumtot szív fel. Így a darált spenótka emlékeztető zöld anyag alkalmassá válik a további feldolgozásra.

Néhány recept

Néhány példa talán részletes elképzelést nyújt a moszattal készülő ételek ízeréről. A moszattal és rizszel készült zöldséglevesnek finomabb íze van mint a szárított borsólevesnek. A sajátos krockett tartármártással a legfinomabb ínycsiklesek közé fog tartozni. A franciasalátával körített és moszattal hozzáadásával készült vagdalthús-nak sem szabad hiányoznia az új étlapról. A palacsintaszívben készített és moszattal töltött patizonszeletek ugyanilyen kitűnően gazdagítják az étrendet.

Bizonyára érdekelni fogja önöket a következő recept: egy sonkaszeletet megtöltünk moszattal és karfiolból készült töltelékkel. Fogpiszkálóval összetűzzük és tojásból, tejből és lisztből készült palacsintaszív-

ba mártva forró olajban kisütjük, salátával és burgonyával körítjük. 10 adagra 60 deka moszattöltelékre és 50 deka sonkára van szükségünk.

Bizonyára izleni fog a verumtotban áztatott, moszattal töltött omlett is, a tojással elkvert, karfiollal és sajttal megsütött moszat; a moszattal és spenóttal töltött burgonyagombóc; a moszattal töltött paradicsom, és ugyanilyen izletesek lesznek a többi ételek is, amelyeket a szakácművészet még ki fog találni.

Nagy biológiai érték

A moszattal készült ételek sokáig a jóllakottság érzését keltik. A moszat ugyanis igen emeli az ételek biológiai értékét. Összehasonlítással elég megemlíteni, hogy a moszat 50 százalék fehérjét tartalmaz, a marhahús viszont csak 21, a sertéshús 18 százalékos; egy ötöd vagy egy negyed rész zsiradékot és zsírtartalmát a kultivációs feltételek kellő megválogatásával egészen 80 százaléka lehet emelni. A friss moszat tartalmazza szinte valamennyi fontos vitamint olyan mennyiségben, hogy az fedezi egy ember egy napi szükségletét. A moszat alkalmas diétás ételek készítésére is. És ami a fő, a moszattal készült ételek igen olcsók. A moszat mint táplálkozásunk alkatrésze olyan forradalmat fog jelenteni, mint a burgonya bevezetése volt.

Rostislav Petera

# A praktikusabb családi otthonért

ÚJ CSALÁDIHÁZTERV-GYŰJTEMÉNY KÉSZŰL

Nincs az országnak olyan tája, ahol a városok vagy a falvak szélén ne sorakoznának új családi házak. Többnyire ízlések, bár itt-ott még kissé hivalkodó, tornyos-cirádás épületekkel is találkozunk. Ezeknek a belsejéről ugyancsak hamar kiderül: nem praktikus, rossz elosztású, nem szolgálhatja eléggé lakója kényelmét.

A falusi házak kialakításánál gondoltak arra is, hogy a későbbi közművesítéssel járó előnyöket nagyobb átalakítás nélkül kihasználhassák majd. Ezért például nagy mosdóhelyiséget terveztek, amelyből később közművesített fürdőszoba lehet. Nem feledkeztek meg a régi hagyományokról sem; így gondoskodtak a kedvelt nagy tornácról, a tágas konyháról és éléskamráról, valamint a termény tárolására alkalmas padlásról. A kisvárosi épületekbe viszont már teljesen felszerelt fürdőszobát terveztek. A tornác sem hiányzik, de jellege más, mint a falusi épületeké, hiszen itt inkább csak pihenésül szolgál. A konyha és a kamra kisebb, de az egyik

szobából fekhely nélküli nappali lehet kialakítani, a padlás pedig főleg ruhaszárításra, esetleg gyümölcszárításra szolgálhat. Természetesen a városi telkekre javasolják a komfortosabb épületeket, s újabb tervekkel gazdagítják a sor- és társasházak tervgyűjteményét is.

A tervek tehát készen állnak. Most a szakembereken a sor, hogy valóban a legkorszerűbbeket, a leggazdaságosabbakat javasolják kivitelezésre.

Bizonyos, hogy a jövőre megjelenő új tervgyűjtemény hasznos segítséget ad a családi házak építetőinek ahhoz, hogy lakásuk ne csak egészséges, hanem ízléses és praktikus is legyen. S ezzel zavartalanabb lesz a sok-sok új házsört szemléző hazai és külföldi építészek, szakemberek öröme.

U. L.

# Munkával és tollal...

Ritka jubileumot ül ezekben a napokban Szendrei József, a MÁV szegedi gépjármű üzemének lakatos. Tizenöt évvel ezelőtt, hosszú töprengés után fogott először tollat, s levelet írt a Dél-Magyarországi szerkesztőségéhez.

Az első sorok

Most együtt emlékezünk vissza az elmúlt 15 évre.

— Akkor, legelőször az üzemben tapasztalt hibákat írtam meg a lapnak, s kérttem segítséget az orvoslához.

Az első benyomástól sok minden függ. Szendrei József is izgatottan várta leveleinek eredményét. Aggódott

azért is; felettesei mit szólnak majd ahhoz, hogy az üzem dolgai, hibáit mások előtt „kitergeti”. De főleg az tartotta izgalomban, hogyan intézik el az ügyet.

Pár nap múlva egy újságíró jelent meg az üzemben és Szendrei József levele nyomán cikket írt a Dél-Magyarországi és a Hírből. A nyilvánosság hatott, s rövid idő alatt orvosolták a bajokat.

— Ekkor határoztam el — mondta Szendrei József —, hogy rendszeresen tájékoztatom az újságot üzemünk életéről.

Egy életre kötelezte el magát Szendrei József a párt lapjával. Szálkás betűvel gyakran találkoztunk szerkesztőségünk postájában. Levelei hűséges dokumentumai elmúlt tizenöt évünk történetének. Pontosan beszámol arról, hány gépet kapott az üzem, hogyan fejlődtek a munkások együtt a vállalattal.

Megbecsült ember

Megírta azt a történelmet formáló eseményt is, amikor munkatársaival együtt szabad idejében, vasárnaponként járták a falvakat, s az elkövetkező nagyszerű az elkövetkező nagyszerű a fejlődésről, a jövőről beszéltek a dolgozó parasztnak. Szendrei József, a Dél-Magyarországi tudósítója

megbecsült ember az üzemben. A főnök, Fenyvesi Jenő nemegyszer kéri, hogy érjöl, vagy arról írjon a lapnak, s a nyilvánosság segítse egy-egy problémá megoldásában.

Levelei nyomán hű képet kapunk a MÁV gépjármű műhelyéről. Legutóbbi tudósításában a szocialista brigádok életéről számolt be. A kovácsműhely, a Május 1., a Béke- és az Április 4. brigád fej-fej mellett dolgozik, hogy az üzem idén is — az elmúlt évhez hasonlóan — elnyerje az élüzem címet.

Estéknél

Napi fázasztó munkája után jut ideje, energiája, hogy estéknél tollat fogjon, s beszámoljon a lapnak az eseményekről. Arra a kérdésre, hogy miért teszi, röviden válaszolt:

— Munkásbecsületből. Aztán arról beszélt, hogy kíméletlen a hibákkal szemben, de kötelességek tartja az eredményekről is szólni. Meg aztán azt is elmondta, hogy egy kicsit szerelmese is lett a nyomatott betűnek.

— Jó érzés, ha üzemünk eredményeiről olvashatók a lapban, és egy kicsit büszke vagyok arra, hogy a tudósítás alatt a nevem áll.

H. Zs.

# Új fonógépek

kiszolgálásához

# női és férfi munkásokat

keres a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat Szegedi Kenderfonógára, Vidékiek részére tanácsigazolás szükséges. Jelentkezés Szeged, Londoni körút 3. szám alatt, a munkaerő-gazdálkodónál.

x 32 385